

Briuselis, 2018 m. kovo 15 d.
(OR. en)

7165/18

SOC 141
EMPL 103
ECOFIN 239
EDUC 99

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

data: 2018 m. kovo 15 d.

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 6570/18 + COR 1

Dalykas: 2018 m. metinė augimo apžvalga ir bendra užimtumo ataskaita
– Tarybos išvados (2018 m. kovo 15 d.)

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl 2018 m. metinės augimo apžvalgos ir bendros užimtumo ataskaitos, kurias Taryba priėmė 2018 m. kovo 15 d. posėdyje.

2018 m. metinė augimo apžvalga ir bendra užimtumo ataskaita.

Tarybos išvados

PAŽYMĖDAMA, KAD

1. užimtumo ir socialinė padėtis toliau nuolat gerėja, nors vis dar yra didelių neatitikimų tarp valstybių narių ir jų viduje;
2. 2017 m. lapkričio mėn. Europos Sąjungoje nedarbo lygis siekė 7,3 proc. (euro zonoje – 8,7 proc.). 2017 m. trečią ketvirtį užimtumo lygis 2,1 proc. viršijo iki krizės buvusį aukščiausią lygį, o jaunimo nedarbo ir ilgalaikio nedarbo lygis toliau mažėja. Tačiau jaunimo nedarbas vis dar siekia 16,7 proc., o ilgalaikis nedarbas sudaro beveik pusę bendro nedarbo lygio kai kuriose valstybės narėse. Abiejų rūšių nedarbas kai kuriose valstybės narėse išlieka rimtu iššūkiu;
3. strategijoje „Europa 2020“ nustatytas 75 proc. vyrų ir moterų užimtumo lygio tikslas gali būti pasiektas, nors kai kurios valstybės narės turės padaryti didelę pažangą, kad pasiektų savo nacionalinius tikslus. Ypač reikės padidinti moterų dalyvavimą darbo rinkoje. Vyrų ir moterų užimtumo lygio skirtumas išliko nepakitęs: nors tarp valstybių narių yra reikšmingų skirtumų, 2017 m. antrą ketvirtį moterų užimtumo lygis visoje ES siekė 66,4 proc., palyginti su 78 proc. vyrų užimtumu;
4. namų ūkio disponuojamosios pajamos toliau didėjo ir dabar yra pasiekusios 2009 m. buvusį ES aukščiausią lygį, daugiausia dėl daugiau sukurtų darbo vietų ir, kiek mažiau, dėl padidėjusio darbo užmokesčio. Tačiau kai kuriose valstybėse narėse namų ūkio disponuojamosios pajamos yra mažesnės už iki krizės buvusį lygį. Asmenų, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis, dalis toliau mažėjo ir dabar yra pasiekusi 2008 m. lygį. Daugiausia taip yra dėl to, kad žymiai sumažėjo didelio materialinio nepritekliaus lygis ir gyventojų, gyvenančių namų ūkiuose, kuriuose (beveik) nė vienas narys neturi darbo, dalis;

5. nepaisant šios teigiamos tendencijos, bendras asmenų, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis, skaičius išlieka labai didelis: 118 milijonų žmonių arba 23,5 proc. visų gyventojų 2016 m. (22,5 proc. vyrų ir 24,4 proc. moterų). Tai reiškia, kad Europos Sąjunga dar toli iki strategijoje „Europa 2020“ numatyto tikslo ne mažiau kaip 20 milijonų žmonių išvaduoti iš skurdo ar socialinės atskirties rizikos;
6. kai kuriose valstybėse narėse toliau didėja skurdo gilumas ir ilgalaikiškumas ir yra požymių, kad socialinės išmokos tampa vis mažiau adekvačios – tai rodo asmenų, gyvenančių namų ūkiuose, kuriuose nė vienas arba beveik nė vienas narys neturi darbo, skurdo rizikos didėjimas. Nuolatinė santykinai didelė pajamų nelygybė, neretai susijusi su nelygiomis galimybėmis švietimo, mokymosi ir socialinės apsaugos srityje ir atspindinti menką dalyvavimą darbo rinkoje, kelia didelį susirūpinimą dėl socialinės įtraukties ir tvaraus ekonomikos augimo. Vaikai išlieka ypač pažeidžiami, nes 2016 m. daugiau kaip 25 milijonams arba 26,4 proc. grėsė skurdas ar socialinė atskirtis;
7. pastaruosiuose semestro cikluose užimtumo ir socialiniai klausimai įgijo vis didesnės reikšmės. Neseniai paskelbus Europos socialinių teisių ramstį buvo dar labiau akcentuota ES socialinio aspekto svarba. Europos socialinių teisių ramsčiu nustatomos gairės, kuriomis siekiama veiksmingų užimtumo ir socialinių rezultatų sprendžiant dabartines ir ateityje kilsiančias problemas, nes jais tiesiogiai siekiama patenkinti pagrindinius žmonių poreikius, ir kuriomis siekiama užtikrinti geresnį socialinių teisių įtvirtinimą ir įgyvendinimą. Šis ramstis yra kaip kelrodis, padedantis siekti bendro požiūrio į socialinių teisių apsaugą ir plėtojimą bei didėjančios socialinės konvergencijos skatinimą;

PABRĖŽDAMA, KAD

8. dėl tolesnio ekonomikos augimo dar labiau pagerėjo padėtis darbo rinkoje. Darbo vietos ir toliau sparčiai kuriamos. Tačiau dar negalima sustoti – reikėtų ir toliau siekti didėjančios užimtumo ir socialinių rezultatų konvergencijos. Todėl palankiai vertinamas metinėje augimo apžvalgoje nustatytų politikos prioritetų tęstinumas, visų pirma dėmesys užimtumui bei socialiniams klausimams ir vertybių trikampiiui, kurį sudaro investicijų skatinimas, struktūrinių reformų vykdymas ir atsakingos fiskalinės politikos užtikrinimas;

9. darbuotojo dirbamų valandų skaičius didėjo žymiai lėčiau nei užimtumo lygis. Nesavanoriško darbo ne visą darbo laiką ir laikino darbo lygis vis dar yra didelis. Darbo rinkos segmentacija kai kuriose valstybėse narėse išlieka labai probleminė, nors jos pobūdis yra gana įvairus. Darbo užmokestis auga vangiai, toliau nemažėja dirbančiųjų skurdas. Todėl sprendžiant dirbančiųjų skurdo problemą svarbu dėmesį skirti tiek užimtumo kokybei, tiek kiekybei;
10. kintančiame darbo pasaulyje reikalinga šiuolaikinė švietimo bei įgūdžių politika, todėl labai palankiai vertinamas didelis jai skiriamas dėmesys tiek 2017 m. metinėje augimo apžvalgoje, tiek konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose. Specifiniai Europos Sąjungai kylantys iššūkiai, be kita ko, yra glaudus ryšys tarp švietimo rezultatų ir socialinės-ekonominės padėties bei kilmės iš migrantų šeimų, mažas naudojimas mokymosi visą gyvenimą galimybėmis, įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitiktis, taip pat kai kuriais atvejais tinkamos kvalifikacijos darbo jėgos trūkumas. Atsirandant naujoms darbo formoms ir vis dažniau asmenims keičiant profesiją taip pat gali prireikti nuolat modernizuoti socialinės apsaugos sistemas, kad visi darbuotojai, nepriklausomai nuo jų užimtumo statuso, būtų apsaugoti ir galėtų visapusiškai pasinaudoti tokiomis atsirandančiomis galimybėmis, kaip galimybės, kurias atveria skaitmeninimas ir socialinė bei žaliaji ekonomika;
11. didelis nepanaudotas darbo rinkos potencialas yra moterys: jų dalyvavimui darbo rinkoje turėtų padėti moterims ir vyrams skirta šiuolaikiška profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros politika, be kita ko, apimanti galimybes naudotis kokybiška ir įperkamos vaikų priežiūros paslaugomis ir lanksčiomis darbo sąlygomis, pašalinant, kai aktualu, fiskalines paskatas nedirbti antrajam šeimoje uždirbančiam asmeniui ir mažinant vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumus;
12. kai kurios grupės ir toliau nėra pakankamai integruotos į darbo rinką, o tai kliudo ateityje pasiekti didesnį užimtumo lygį. Kyla specifinių iššūkių, susijusių su jaunimo, teisėtai gyvenančių trečiųjų šalių piliečių, vyresnio amžiaus darbuotojų, ilgalaikių bedarbių, daugeliu atžvilgių nepalankioje padėtyje esančių asmenų, neįgaliųjų ir žemos kvalifikacijos asmenų dalyvavimu darbo rinkoje. Konkrečius šių grupių poreikius, kai aktualu, reiktų spręsti vykstant bendrą darbo rinkos ir socialinę politiką. Sprendžiant šią problemą svarbų vaidmenį vaidina subalansuotas požiūris į socialinę apsaugą ir aktyvią darbo rinkos politiką;

13. socialinės investicijos ir prevenciniai požiūriai yra būtini, kad būtų sustiprinti visų asmenų gebėjimai aktyviai dalyvauti visuomeniniame ir ekonominiame gyvenime, tokiu būdu užtikrinant geresnius socialinius rezultatus ir skatinant ekonominį atsparumą bei produktyvumą. Veiksminga ir rezultatyvia socialine apsauga prisidedama prie socialinės įtraukties ir gyvenimo lygio išlaikymo, taip pat užkertamas kelias skurdui ir nelygybei. Tiems darbingo amžiaus asmenims, kurie nedalyvauja darbo rinkoje ir kurie dirbti gali, tinkamas pajamų rėmimas turėtų būti susietas su kokybiškomis socialinėmis paslaugomis ir parama reintegracijai į darbo rinką, įskaitant konkrečioms poreikiams pritaikytą aktyvią darbo rinkos politiką. Tiems, kurie dirbti negali, turėtų būti suteikta tinkama parama jų socialinei įtraukčiai užtikrinti. Tėvų dalyvavimas darbo rinkoje turėtų būti remiamas lygiagrečiai vykdant politiką, kuria skatinama šiuolaikinė profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra bei galimybė naudotis vaikų priežiūros paslaugomis. Prevenciniai požiūriai ir ankstyvoji intervencija turėtų būti naudojami, siekiant sumažinti vaikų, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis, skaičių ir nutraukti iš kartos į kartą perduodamą skurdą;
14. dėl demografinių pokyčių ir toliau kils didelių iššūkių, kuriuos reikės įveikti. Reikės užtikrinti pensijų adekvatumą kartu užtikrinant pensijų sistemų tvarumą. Neseniai pailgintas pensinis amžius ir lankstesnių darbo sąlygų galimybė padėjo padidinti vyresnio amžiaus darbuotojų dalyvavimą darbo rinkoje, tačiau dar daug reikia nuveikti. Kai kuriose valstybėse narėse teigiamą vaidmenį taip pat galėtų atlikti papildomos pensijos ir kitos pensijų santaupos. Šios priemonės turės būti naudojamos kartu su tokiais papildomomis priemonėmis, kaip: darbo aplinkos modernizavimas išsaugojant kokybiškas darbo sąlygas, geresnis darbdavių informuotumas ir lankstesnė išėjimo į pensiją tvarka. Ilgalaikės priežiūros reformomis turėtų būti siekiama užtikrinti tinkamos, įperkamos ir kokybiškos ilgalaikės priežiūros tvarumą ir galimybes ja naudotis. Galimybė naudotis įperkamomis ir kokybiškomis prevencinės ir gydomosios sveikatos priežiūros paslaugomis taip pat yra labai svarbi siekiant, kad gyventojai būtų sveiki bei aktyvūs ir ekonomika klestėtų. Siekiant skatinti tinkamas ir lygias galimybes naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis dėmesys turėtų būti skiriamas informacijos sklaidai;
15. veiksmingas socialinis dialogas, kurį vykdant atsižvelgiama į nacionalinį kontekstą ir praktiką, yra būtinas siekiant didesnės bendros atsakomybės už politikos formavimą. Socialiniai partneriai ir pilietinė visuomenė turėtų būti laiku ir prasmingai įtraukti į semestro procesą;

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA RAGINA

VALSTYBES NARES:

- savo nacionalinėse reformų programose atspindėti metinės augimo apžvalgos ir bendros užimtumo ataskaitos prioritetus, taip pat įgyvendinti Europos socialinių teisių ramstį Sąjungos ir valstybių narių lygmeniu, tinkamai atsižvelgiant į jų atitinkamas kompetencijas ¹;
- įgyvendinti 2017 m. konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas;
- intensyvuoti pastangų siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų;
- siekiant kryptingai dėti pastangas dėl konvergencijos, kai tinkama, pasinaudoti Socialinių rodiklių suvestine, kuria buvo naudojamosi rengiant 2018 m. bendrą užimtumo ataskaitą ir kuri dar bus tobulinama, taip pat užimtumo rodiklių apžvalga ir Socialinės apsaugos rodiklių apžvalga;

KOMISIJA:

- įgyvendinant Europos semestrą toliau skirti dėmesį užimtumo bei socialiniams klausimams;
- užtikrinti, kad vertinant valstybių narių politiką būtų tinkamai atsižvelgta į užimtumo bei socialinius klausimus ir poveikį;
- siekti aktyvaus dialogo su valstybėmis narėmis dėl socialinių rodiklių suvestinės rodiklių rinkinio, visapusiškai laikantis kompetencijų padalijimo;

UŽIMTUMO KOMITETĄ IR SOCIALINĖS APSAUGOS KOMITETĄ:

- glaudžiai bendradarbiauti su Europos Komisija įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį pagal ilgalaikę veiksmų ES lygmeniu sistemą, kaip tai numatyta Deklaracijoje dėl socialinių teisių ramsčio ir laikantis 2017 m. gruodžio 14 d. Europos Vadovų Tarybos išvadų;

¹ EUCO 19/1/17 REV1

- tęsti darbą, susijusį su daugiašale bei temine priežiūra ir lyginamąja analize, taip pat toliau stebėti užimtumo ir socialinę padėtį valstybėse narėse pasitelkiant Socialinių rodiklių suvestinę, kuria buvo naudojamosi rengiant 2018 m. bendrą užimtumo ataskaitą ir kuri dar bus tobulinama, užimtumo rodiklių apžvalgą ir Socialinės apsaugos rodiklių apžvalgą, kad Tarybai Europos semestro proceso diskusijoms būtų pateikta objektyvių duomenų;
- toliau dirbti su Komisija tobulinant socialinių rodiklių suvestinę, visų pirma dinamiškų darbo rinkų ir teisingų darbo sąlygų srityje, rengiantis priimti 2019 m. bendrą užimtumo ataskaitą;
- glaudžiai bendradarbiauti su kitais patariamaisiais komitetais ir darbo grupėmis, visų pirma su Ekonomikos ir finansų komitetu, Ekonominės politikos komitetu, Švietimo komitetu, Vyresniųjų pareigūnų sudėties visuomenės sveikatos darbo grupe ir Europos valstybinių užimtumo tarnybų tinklu, tokiu būdu užtikrinant subalansuotą suderintą ekonomikos, užimtumo ir socialinių klausimų svarstymą vykdant Europos semestrą;
- toliau glaudžiai bendradarbiauti su Europos socialiniais partneriais siekiant tiek ES, tiek nacionaliniu lygmeniu propaguoti veiksmingą socialinį dialogą.
